Kwenijsko - český slovník (H - K)

haija daleko A, Et khay

haira daleký, vzdálený Et khay

haime zvyk Et

hahta hromada, mohyla Et (khag)

háka zeje, zívá A

hala (malá) ryba Et skal

halatir(no) ledňáček Et skal

(ve skloňování se užívá delší tvar)

halda zahalený, ukrytý, zastíněný, stinný Et skal

halja zahaluje, skrývá, zastiňuje Et (skal)

halkin zmrzlý QL

halke, kořen halk- mrzne, někdo (podle QL-hilke)

halla vysoký PP

halme tah (např. ryb či ptáků) C

halta, min.č. halle skáče QL

haloite skok QL

haloisi rozbouřené moře QL

hame (kořen ham-) sedí 1 (Et)

handa chápající, inteligentní Et khan

handasse inteligence Et khan

hande vědomosti, porozumění Et khan

handele rozum Et khan

hanja rozumí, ví, umí s něčím zacházet Et

hanta děkuje QL

hantan, hanta děkuji, díky QL

hantale	díkůvzdání UT
hanu, hanwa	samec (jakéhokoli živočicha, i mluvícího)
hanuvoite	mužský, samčí Et 3an (obojí)
hare (kořen har-, min č. háre n. hande)	sedí 2 (PP); podle QL snad spíše "zůstává"? S jen o málo volnějším překladem Cirionovy přísahy by to stále ještě šlo velmi dobře dohromady
harja	má, vlastní Et 3ar
haran	král (určitého území) Et (3ar)
harjon	dědic, princ Et (3ar)
harma	drahocennost, poklad PP, Et (3ar)
harwe	(1) poklad, pokladnice Et (3ar)
harna	zranňuje A, Et skar
harna	raněný A, Et skar
harwe	(2) zranění Et skar
hasta	kazí, ničí MR
hastaina	zkažený, zničený MR
hate	láme Et skat
(kmen hat- min.č. hante)	
hauta	přestává, zastavuje, dává si pauzu Et khaw
hehta (min.č. hehtane)	odkládá, vypouští, vynechává, opouští WJ
heka!	z cesty! kliď se! odejdi! WJ
(též s koncovkami: j.č.hekat, mn.č.-l)	
hekil (m -o, ž -e)	(někdo) ztracený, zbloudilý, psanec, vyhnanec WJ
hekwa	kromě, nemluvě o WJ
helda	obnažený, nahý, holý, nic neskrývající
helma	pokožka, kůže, rouno, kožešina
	(obojí Et skel)
helta	svléká Et skel (podle A je to kw.)
helin (3.p. helinnen)	maceška QL
helinille	fialka QL

helinkwila	růžovofialový QL
helinwa	modrofialový QL
helilohte	wistarie QL
heljanwe	duha Et (3el)
helke	led Et khel
helka	ledový Et khel
halke (kořen halk-)	mrzne, někdo (podle QL-hilke)
halkin	zmrzlý QL
helle	obloha Et (3el)
helwa	bleděmodrý Et (3el)
heljanwe	duha Et (3el)
hen (mn.č.hendi, duál hendu)	oko Et khende
heren	majetek, úděl, osud Et kher
herenja	štěstí mající, bohatý, požehnaný Et
heru, heri	pán (vládce), paní PM, Et (kher)
hérinke	mladá dáma UT
hilja	následuje Et khil
hildi (mn.č.)	následovník; jeden z názvů pro lidi Et khil
(též j.č. s koncovkami o,e)	(dá se užít i jako přípona)
(híma	lepivý)
himba	lpějící, vytrvávající při Et
himja	drží se čeho, vytrvává při, lpí na Et khim
haime	zvyk Et
hína, mn.č. híni	dítě SA, WJ (i jako přípona hin, híni)
hina	dítě, malé (jen 5.pád)
hire (kořen hir-)	nachází PP
híse, hísie	lehčí mlha PP, Et khis
hiswe	hustá mlha Et khis

hiswa šedý Et khis

hjalma mušle, lastura Et sjal

hjanda čepel, Et syad; též radlice, QL

hjapa lehčí obuv QL

hjapat pobřeží Et skjap

hjare (kořen hjar-) roztíná Et syad též: oře QL

hjatse zářez, zásek Et syad

hjanda čepel Et syad též: radlice QL

hjarja levý Et khyar

hjarmaite levoruký Et khyar

hjarmen jih A Et khyar

hjarmenja jižní Et khyar

hjatse zářez, zásek Et syad

hjelle sklo Et khyel

hlapu fouká, letí ve větru A

hlápula vanoucí, letící ve větru A

(nověji asi spíše lapu, lápula)

hloa řeka, která se pravidelně rozvodňuje VT

(tady měkké l nemohlo vymizet, neboť rozlišuje význam)

ho, hó z (i jako předpona) WJ, Et (3ó)

hókirise (kořen hókiris-) uřezává si, ukrajuje si (viz Et kiris)

holme zápach (nepříjemný) Et, QL

holo zapáchá QL

hon, hondo srdce (tělesné) Et khón

hon maren "srdce domova", krb LR

(nověji snad spíš "maro" či "marwa")

hote, kmen hot-, min.č. hontje kýchne (přít.č.) QL

hópa malá zátoka, přístaviště, přístav Et khop

hopasse	přístaviště Et khop
hóre	impuls Et khor
hórea	impulsivní Et khor (oprava podle A)
horme	naléhavost Et khor
horta	vypouští k letu, uvádí do pohybu, pobízí Et khor
hortale	urychlování, pobízení Et khor
hosta	velké množství Et khoth
hosta	shromážďuje Et khoth
hos (3.p. hosten)	národ, kmen QL
hostar	kmen QL
hosse	vojsko, oddíl, tlupa (ozbrojená) QL
hráve	maso (syrové, i živé) A
hravan	divoch (kdokoli mimo Edain) WJ
	(pravděpodobně je to vyjádření skutečnosti, že jejich "fea" není dominantní nad tělem)
hresta	břeh, pobřeží A
hríve	zima PP
hroa	tělo MR, WJ
hroafelme	impuls těla VT
hróta	podzemní příbytek, tesaný či přírodní PM
huan, 3.p. húnen	rychlý nebo lovecký pes Et khug
huo	pes Et khug
huoni	?fena (podle QL)
huine, fuine	hluboký stín, temnota, temná noc A, Et
hwan, mn.č. hwandi	houba (v obojím smyslu) Et swan
hwarin	napříč, křivý, možná i převrácený, tvrdošíjný Et skwar
hwarma	příčné břevno, závora Et skwar
hwerme	posunková řeč WJ
hwesta	dechne, zavane Et swes
hwesta	fouknutí, závan, dechnutí, vánek PP,Et

hwinde vír Et swin

hwinja víří Et swin

i ten, ta, to (jen se slovem) A, Et

ikwista prosí, žádá; prosba, žádost; prosím, račte QL

ikwin snažně prosím (nemá jiné osoby) QL

il- předpona: pravý opak Et, MR

(podle Et vznikla z lá stejně jako al-, ala)

ilfirin nesmrtelný Et

ilin, 3.p ilimen mléko QL

ilja všechno, celek PP, Et

(před podst.j se chová jako příd.jm.: každý)

ilkwa všechno FS

ilkwen každý (o osobách) WJ

ilu, ilúve vesmír (="veškerenstvo") SA, Et, WJ

ilka bíle se leskne A

ilsa stříbro (ve světelném smyslu, protiklad "laure") QL

Ilma hvězdné světlo Et (gil)

Ilmen nebe nad atmosférou, kde jsou hvězdy SA

ilin, 3.p ilimen mléko QL

imbe mezi PP

imbe, kořen imb- hemží se (podle QL)

imbile roj, hejno (často malých ptáků) QL

imbilinke vrabec (podle QL-imbilink)

indil lilie nebo jiná velkokvětá květina WJ

indis nevěsta Et, UT

indjo vnuk, potomek Et

indo	srdce, povaha, též rozhodnutí VT, Et
inga	první Et, přen.: vrchol nejvyšší bod PM
ingaran	král králů PM
ingor	vrchol hory PM
Ingole	věda/filosofie PM
ingólemo	mudrc (pouze ti nej- nej- ve Valinoru) PM
ingolmo	mudrc WJ
-inkwa	přípona: plný WJ
inja	samice Et
inimeite	ženský, samičí Et
intja	odhaduje, předpoklá Et
intja	odhad, předpoklad, myšlenka Et
intjale	představivost Et
inwisti	nálada (=dlouhodobější vyladění osobnosti) MR
íre	touha Et; když FS
írima	krásný, milý, touženíhodný Et, FS
Isil	Měsíc PP, SA
isilme	měsíční světlo A
iska	bledý QL
is, 3.p. issen	slabé sněžení, sněhový poprašek QL
ista (min.č. sinte)	ví Et, též umí (například číst) VT
ista, istja	vědomosti Et
istima	vědomosti mající, učený, moudrý Et
istjar	učenec, mudrc Et
ita	třpytí se PM
íta	záblesk PM
itila	třpytící se, třpytivý PM
itse	malá moucha QL
itis, 3.p. itissen	hmyzí štípnutí QL
itisja	svědí, dráždí QL

J

ja	co, který PP (používá se hlavně s pádovými koncovkami, doloženo například:)
jasse	v němž PP
já	dříve, před (časem) Et
jallume	konečně FS
jalúme	dřívější časy Et
jalúmesse, járesse	kdysi, bylo-nebylo Et
jana	ten (dřívější) Et
jára	starobylý Et
járe	dřívější dny Et
járea, jalúmea	dávný Et
jenja	loni
jaisa	ocel C
jaita	úpí, kvílí C
jaime	úpění, kvílení A
jaimea	úpící, kvílící A
jaiwe	výsměch, pohrdání Et
jakko	kus hovězího dobytka, vůl QL
jaksi	kráva QL
jale (kořen jal-)	shromažďuje, povolává A
jallume	konečně FS
jalúme	dřívější časy Et
jalúmea, járea	dávný Et
jalúmesse, járesse	kdysi, bylo-nebylo Et
jana	ten (dřívější) Et
jalme	hluk Et ngal
jána	svatyně, posvátné místo Et

jando	také QL
janga	zeje, zívá Et
janta	jho Et, most PP
janwe	most, spoj, pevninská šíje Et
jár (3.p. jaren)	krev Et
jára	starobylý Et
járe	dřívější dny Et
járea, jalúmea	dávný Et
járesse, jalúmesse	kdysi, bylo-nebylo Et
jarra	vrčí A
jat	krk Et
jatta	úzká pevninská šíje Et
jáve	plod SA, Et
jave, kořen jav-	nese plody QL
jávan	žně QL
jávie	počátek podzimu, čas plodů PP
jausta	obilí QL
jáwe	strž, průrva, kaňon, hluboký záliv Et
je (mn.č. toi, bud.č. jéva)	je FS
jello	volání, vítězný pokřik Et (gyel)
jelma	odpor (s trochou příměsi hrůzy) Et (dyel)
jelta	odpor cítí Et (dyel)
jelwa	odporný Et (dyel)
jén	rok (valinorský, 144 slunečních let) PP,Et
jenja	loni
jende	dcera Et
jondo	syn Et
jerja	obnosí se, zestárne Et (gyer)
	(v nold. jen o věcech!)
jerna	obnošený, starý Et (gyer)

(v nold jen o věcech!)

(starý o lidech bylo v noldorštině "léty nemocný", kw neuvedeno)

jesse — počátek A

jesta — nejprve C

jo — s (vice) (pramen *History: Sauron Defeated*)

jondo — syn Et

jende — dcera Et

(juhta — používá Et)

jujo — oba Et

junkwe — dvanáct VT

(jule, kmen jul- — doutná Et)

júla — Et: žhavý uhlík, doutnající dřevo

julda — PP: doušek

julma — Et:(angl. brand):hořící dřevo, pochodeň,

(vypálené znamení?! to asi nedělali)

PP, WJ: pohár

julme — Et: žár, doutnání WJ: pitka

junkwe — dvanáct (evt. tucet, viz rasta) VT

(VT uvádí, že pro "tucet" bylo speciální slovo)

(jure, kořen jur- — běží Et) též v QL

juro — běh, závod QL

ka- (předpona) — způsobit něco QL

(např. kamate, kořen kamat- — krmí, dává najíst QL)

kaila — doupě, místo k odpočinutí ?? Et

kaima — postel Et

kaimasse — upoutanost na lůžko, nemoc Et

kaimassea upoutaný na lůžko, nemocný Et

kaimasan, mn.č. kaimasambi ložnice Et stab

kaita leží PP

kaita leží PP

kake, kořen kak- směje se (chechtá se) QL

kala (Et), kále (A) světlo

kalaina jasný, klidný - angl. "serene" (může znamenat všechno od jasného, např. počasí, přes vyrovnanost po jistou dávku pokojné vznešenosti QL

kalaine totéž coby podst. jm. QL

kalarus, 2.p. kalarusto leštěná měď VT

kale (kořen kal-) svítí (1) UT

kalja ozařuje Et

kalima jasný PP

kalina světlý Et

kalle jasno, slunečné počasí, čistá obloha QL

kallo ušlechtilý muž, hrdina Et

kalma jedno světlo, lampa PP, Et

kalta svítí (2) Et

kalpa nádoba na vodu Et

kalpa nabírá (váží) vodu, nabíráním vylévá Et

kulpe, kořen kulp - obsahuje QL

kalta svítí (Et)(podle UT kale, kořen kal-)

kamate, kořen kamat- krmí, dává najíst QL

kambe dlaň, hrst (užívalo se i o ruce vůbec) Et

kamillo velký mák QL

kamilot červený jetel QL

kampilosse šípková růže QL

kampin šípek (plod) QL

(kane, kořen kan-	rozkazuje, vyžaduje co PM)
	odvažuje se (Et-jn);
káne	odvaha, chrabrost Et
kanja	odvážný, smělý Et
káno	velitel, pův. herald PM
kanwa	oznámení, později pedevším: rozkaz PM
kanga	přede QL
kankale	smích QL
kankale malina	žlutý narcis QL
káno	velitel, pův. herald PM
kanta	1.čtyři Et
kantea	čtvrtý VT
kantil	čtverec C
kanta	2.tvaruje Et kat
-kanta	přípona: tvarovaný (např. lassekanta) Et
kanu	olovo QL
kanuva	olověný QL
kanwa	oznámení, rozkaz PM
(kapa, min.č. kampe	tryská, skáče QL)
kapta	poleká, vyplaší, přít.č. QL
kar (kořen pro skloňování kard-)	dům, stavení Et
kare (kořen kar-, min. č. karne)	dělá, vyrábí, staví Et, WJ
karme	umění UT
karna	vyrobený, postavený MR
	(vinkarna-uzdravený) MR
karakse	zubatý hřeben, hradba ostrých špic Et
karka	ostrý zub, tesák SA, Et
karkara	zubatý QL

karkane	řada zubů Et
karakse	zubatý hřeben, hradba ostrých špic Et
karkapolka	kanec QL
karakasarma	velká pila QL
karme	umění UT
karna	vyrobený, postavený MR
karne	červený SA
karnimírie	jeřáb (pravděpodobně poetický opis) PP
kár (kořen pro skl. kas-?)	hlava Et
	(není jisté, zda nepravidelnost ve skloňování podle Et (kas-) platí či ne)
karrea	síťka do vlasů VT
kassa	přilba Et
kastea	hlavy se týkající, hlavní QL
karpa	trhá podle QL
karpale	trhání, škubání, vyškubnutí, vykroucení, vymknutí, šizení QL
karpalima	vychytralý, zrádný QL
karpan	přadeno QL
kasar	trpaslík WJ
kaure	strach QL
kaurea	bázlivý QL
(kele, kořen kel-	teče, proudí Et)
kelma	koryto vod. toku, průliv, kanál Et
kelume	proud, tok A, Et
ehtele (vzniklo z et-kele)	pramen Et
keket	bažant podle QL
kelva	živočich S
kén (3.p.kemen)	půda, zem Et

kemina hliněný Et

kemnaro, též kentano hrnčíř Et (kentano viz tan)

kene (kořen ken-) vidí A

ken zrak, vidění A

kenda pozoruje čistě pro informaci, čte VT

kenta vidění, dívání se MR

(ósanwekenta = sdílení myšlenek, doslova prvaděpodobně: vidění myšlenek, nahlížení do mysli)

kerta runa (znak určený k tesání do kamene) WJ

(kile, kořen kil- dělí Et, zřejmě i ve smyslu volby: "Dělím věci na ty, které si vyberu či nevyberu." A. navrhuje: kile = volí; kilta = dělí)

kilja průsmyk, rokle, hluboká puklina v zemi Et, MR

kilme volba MR

kilapi červenka QL

kire (kořen kir-) plachtí A

(kirise, kořen kiris- seká, rozsekává)

kirisse seknutí, rozseknutí Et

kirja loď (se špičatou přídí) SA, Et

kirjamo, kirjakwen námořník UT, WJ

kirjatan stavitel lodí (?) SA

kire (kořen kir-) plachtí A

kirka srp Et; též seká srpem, sklízí podle QL

kirma kus, podíl C

kitja šimrá QL

kitjale šimrání QL

kitjalea lehtivý, citlivý, citlivě reagující QL

kjerme modlitba (?) UT

koa dům MR

koire předjaří PP

koirea živý PM

koite živá bytost QL

koimas "chléb (k zachování) života", lembas

(další příbuzná slova viz kui) PM

kole (kořen kol-) nese, nosí MR

kolla nošený, obnošený; kus oblečení MR

kollo plášť SA

kolindo nositel PP

kóle pasivita, trpělivost, pasívní osoba QL

kóleva pasívní QL

kólema těžkost QL

kólemaina trpělivý QL

kólo bemeno VT

kolosta okurka QL

koluke cedník, síto QL

(koro je kulatý, kutálí se, QL)

korin kruhové uzavřené prostranství Et

korma prsten PP

korna kruhový, klenutý Et

korne bochník QL

koron (3.p.kornen) koule (i kulatý kopec) SA, Et

koromindo kopule, dóm Et

koranar sluneční rok PP

kosta má spor Et kot

kos, 3.p. kosten spor, předmět sporu, zákrok zákona QL

kosima sporný QL

kotja nepřátelský Et

kotumo nepřítel Et

kote ořech, oříšek QL

kottule, kottulwe líska QL

ku, kua holubice Et

kú	luk (vyskytuje se jak ve jméně Belega Lučištníka, tedy pro luk válečný, tak v Et v sousedství výrazu pro srp a srpek měsíce, tedy také pojmenování tvaru)
kuile	život Et
kuina	živý Et
kuive, kuivie	probuzení A, Et
kuivea	probouzející se Et
(další příbuzná slova viz koi)	
kulda, kulina	rudozlatý, ohnivé barvy Et
kulu	rudý nebo zlatý kov QL
kuluina	oranžový Et
kuluin, 3.p. kuluinden	zlatá rybka QL
kuluma	pomeranč Et
kulusta	zlatá mince QL
kulpe, kořen kulp-	obsahuje QL
kumbe	mohyla, hromada Et kub, též náklad, QL
kume, kořen kum-	vrší na hromadu QL
kumba	obtížený břemenem, naložený QL
kumpo	hromada QL
kupta	hrbí se, je hrbolatá (o cestě) ap. QL
kuptulo	velbloud QL
kúma	Prázdnota Et
kumna	prázdný Et
kúna	ohne se, ohýbá se A
kúna	ohnutý, zatočený A
kundu	kníže Et
kuru	dovednost SA
kurwe	technická dovednost, vynalézavost PM,
	totéž plus zlovolná šikovnost Et
kwainen	deset VT

kwainea	desátý VT
kwakwa	kváká QL
kwá	kachna QL
kwáko	vrána WJ
kwalme	agónie, (bolestná) smrt Et
kwalin	mrtvý (bolestnou smrtí) Et
kwalma	smrtelný, smrtonosný QL
kwalmea	mrtvolný QL
kwáme	nemoc, nevolnost Et
kwama	je nemocný, je mu špatně, zvrací QL
kwámea, kwamba	nemocný, trpící nevolností QL
kwanta	plný Et
kwate (kořen kwat-, min.č. kwante)	naplňuje WJ
-inkwa	(přípona) -plný WJ
kwainen	deset VT
kwainea	desátý VT
kwapa, min.č. kwampe	handluje QL
kwampo	kramář, podomní obchodník QL
kwampa	kramářské zboží QL
kwapta	uzavřený obchod, výhodná koupě, výsledek smlouvání QL
kwár (mn.č. kwari)	ruka (pěst jako nástroj práce, ne boje)
(nebo kwáre)	SA,Et (uvádí se ve výkladu jm. Celebrimbor)
kwasa	chvěje se, třepetá se, kýve se, šelestí QL
kwasilla	převislá n. skloněná větvička, chochol, střapec apod. QL
kwesse	pero PP,Et
kwate (kořen kwat-, min.č. kwante)	naplňuje WJ
kwele (kořen kwel-)	uvadá, ubývá, slábne, vytrácí se Et
kwelie	uvadání, vytrácení se, ubývání PP

kwelet, mn.č.kweletsi — mrtvola Et

kwelehte — zdechlina QL

kweleksima — zkažený, v rozkladu QL

kweleksie — rozklad, hniloba QL

kweletja, min.č. kweleksine — kazí se, hnije QL

kwelle — konec podzimu, čas uvadání PP

kwelme — zkáza, zhouba, naprostý konec QL

kwén, mn.č. kwéni — někdo, určitá osoba (též jako přípona) WJ

kwen — někdo, neurčitý podmět WJ

Kwendi: první mluvící plemeno, elfové j.č. kwende WJ, Et

muž: kwendu, mn.č. kwendur, žena: kwendi, mn.č. kwendir MR

kwenja — řeč PM,WJ

(i jako přípona - kwen)

kwerna — obrácený PP

kwesse — pero PP, Et

kwesset — polštář Et

kwete (kořen kwet-, min.č. kwente) — říká, mluví Et

kwetta — slovo WJ, Et

kwenta — vyprávění Et

kwentaro — vypravěč Et

kwentale — výčet, historie Et

Kwendi: první mluvící plemeno, elfové j.č. kwende WJ,Et

muž: kwendu, mn.č. kwendur, žena: kwendi, mn.č. kwendir MR

kwenja — řeč PM,WJ

kwentele — věta, slovní obrat QL

kwentea — slovní QL

kwetsa, kwetsima — mluvící (=schopný mluvit), výmluvný QL

kwikwi — visí, poklesává QL

kwinkwa splihlý, svěšený, shrbený, slabý, mdlý, apatický QL

kwinkwele slabost, vyčerpanost, ochablost, malátnost QL

kwinkwelea mdlý, ochablý, neživý (jen přeneseně např o uměleckém díle) QL

kwikwilla konvalinka QL

kwinkwenna kokořík QL

kwile barva QL

kwilea barevný, -barevný QL

kwilja obarvuje, zdobí, krášlí QL

kwilin jasných barev, ozdobený, vyšívaný QL

kwiltasse vyšívání QL

kwille zvonek modrý, ladoňka QL

kwildi odpočívá, nehýbe se, je potichu QL

kwilde ticho, odpočinek QL

kwilda tichý, nehybný QL

kwildare netopýr QL

kwilta pás QL

kwinga luk (lovecký) Et

kwingi brnká na struny QL

kwíni mluví vysokým hláskem, piští QL

kwíne pištění QL

kwínea pištící QL

kwinkwenna kokořík QL

(další slova na kwin- viz kwikwi)

kwirna, min.č. kwinde míchá QL

kwirme smetana QL

kwirin kolo (od vozu) QL

kwindil vřeteno podle QL

kwisi šeptá QL

kwiskwiri šelestí, šumí, tiše bublá atp. QL

kwiskwirinde	šum, šelestění atp. QL
kwiskwirinda	šumící atp. QL
kwitja	plete podle QL
kwitima	na pletení QL (pirindi kwitimar)
kwitin	pletený, pevně spojený QL
kwolo	je nemocný QL
kwolima	nezdravý, chřadnoucí QL
kwolimo	invalida QL
kwolina, kwolda	nemocný QL
kwolu	nemoc (zejm. nakažlivá) QL
kwolúva	nakažlivý, morový QL
kwolúvie	epidemie, morová rána QL
kworo, min.č. kwonde	dusí se, zejména topí se QL
kworin	udušený, utopený QL
kwosta, min.č. kwóse	dusí, topí (jiného) QL
kwonda	dusivý kouř nebo mlha QL

© Laisi Finwen, 2001
Tuto učebnici lze bez omezeni studovat, kopírovat a šířit, jakož i používat k vyučování jiných, ale pouze zcela zdarma.
Neprovádějte v ní prosím žádné změny bez souhlasu autorky.
WWW design © Eporedax, 2001
Použití HTML kódu v jiných WWW stránkách (či jeho editace) pouze se souhlasem autora.